

IDŹ DO:

- ❖ Spis treści
- ❖ Przykładowy rozdział

KATALOG KSIĄŻEK:

- ❖ Katalog online
- ❖ Bestsellery
- ❖ Nowe książki
- ❖ Zapowiedzi

CENNIK I INFORMACJE:

- ❖ Zamów informacje o nowościach
- ❖ Zamów cennik

CZYTELNIA:

- ❖ Fragmenty książek online

+ do koszyka

do przechowania

 Helion Wydawnictwo

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

e-mail: editio@editio.pl
katalog książek: <http://editio.pl>

Szkoła twórczego pisania. Jak zostać autorem bestsellerowych książek

Autor: [Joanna Wrycza-Bekier](#)

ISBN: 978-83-246-3024-0

Format: A5, stron: 176

- Co sprawia, że książka staje się literackim przebojem?
- Jak napisać książkę, w której zakochają się czytelnicy?
- Czy istnieje przepis na bestseller?

Geniusz to wynik 1% natchnienia i 99 % wypocenia

Thomas Alva Edison

Napisać powieść jest łatwo. Jednak napisać dobrą powieść — to już zupełnie inna sprawa. Jeśli pragniesz, by Twoje dzieła nareszcie opuściły szufladę biurka lub katalog o nazwie „prywatne, nie czytać”, musisz się do tego odpowiednio przygotować. Sam talent, nawet doprawiony twórczą weną, niestety nie wystarczy. Warunkiem niezłego pisarstwa jest doskonałe opanowanie rzemiosła, na które składa się znajomość mechanizmów rządzących światem dzieła literackiego oraz twórcze posługiwanie się językiem.

Z pewnością nie dziwi Cię fakt, że aktorzy, tancerze, graficy doskonalą swoje umiejętności w szkołach i na warsztatach artystycznych. Czemu więc nie kształcić talentów pisarskich? Kreatywne pisanie jest dziedziną niezwykle popularną w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej. „A co z natchnieniem?” — pomyślisz. Otóż, o ile można wyobrazić sobie wiersz powstały pod wpływem nagłej iluminacji, to 500-stronicowa powieść musi być owocem systematycznej pracy.

Nim zaczniesz pisać swoją najlepszą książkę, zapoznaj się ze wskazówkami zawartymi w tym poradniku. Nauczysz się konstruować wiarygodnych bohaterów, tworzyć wciągające fabuły, pisać wartkie dialogi i posługiwać się językiem zmysłów. Dowiesz się także, jak wydawać i promować Twoje dzieło. Odkryjesz, że pisarstwo nie polega na ciągłym zmaganiu się z Muzą. Liczne ćwiczenia z kreatywnego pisania mogą stać się pretekstem do dobrej zabawy, a nawet terapii. A zatem — pisarze do piór!

Joanna
Wrycza-Bekier

JAK NAPISAĆ KSIĄŻKĘ,
W KTÓREJ ZAKOCHAJĄ SIĘ
CZYTELNICY?

Szkółka twórczego pisania

Czy istnieje przepis na bestseller?

*Co sprawia, że
książka staje się
literackim przebojem?*

 editio

*Jak zostać
autorem
bestsellerowych
powieści*

Spis treści

Wstęp	5
CZEŚĆ I KONCEPCJA	9
Jak zacząć	11
Trening wyobraźni	17
Pisanie w grupie	25
Moje życie	43
Bohaterowie	55
Fabula	69
Narracja	85
CZEŚĆ II WARSZTAT	99
Pracownia	101
Plan działania	107

Pierwsze zdanie	111
Dialog	117
Język zmysłów	129
Opis miejsca	137
Polerowanie	145
Jak pokonać pisarskie blokady	147
 CZĘŚĆ III WYDAWANIE	 151
Jak wydać książkę	153
Jak wypromować książkę	165
Na zakończenie	171
Bibliografia	173

Jak zacząć

Zacząć pisać można w każdym wieku. Nie wszystkie dziedziny artystyczne dają nam taką dowolność. Grę na instrumencie czy naukę tańca baletowego rozpocząć należy we wczesnym dzieciństwie. Ale to wcale nie oznacza, że w pisarstwie łatwiej odnieść sukces niż w innych dziedzinach. Gdy zasiadasz do pisania swego pierwszego utworu literackiego, masz przed sobą zwykle długą drogę, na którą składają się pierwsze nieudane próby, rozczarowania z powodu krytyki, ale i chwile euforii — wtedy gdy uda Ci się wyrazić coś tak, jak pragnąłeś.

Emocje początkujących adeptów pisarstwa często oscylują pomiędzy nadmierną skromnością i megalomanią. Nadmierna skromność owocuje ciągłym „doczytywaniem” i dobrowolnym zsyłaniem każdej próby literackiej do szuflady. Nie można ciągle czuć się niegotowym. Pisanie można się nauczyć, jedynie pisząc i publikując, a nie czytając. Czytanie pomaga nam rozwijać wyobraźnię, wrażliwość językową, wyczuć styl. Zawsze jednak pozostanie czynnością bierną. Podobnie doskonała znajomość zasad ruchu drogowego nie wystarczy do tego, by nauczyć się jeździć samochodem. Do sprawności pisarskiej możemy dojść jedynie metodą prób i błędów. Dość szybko trzeba też podjąć ryzyko poddania się opinii czytelników, gdyż tylko wówczas możemy dowiedzieć się, czy jesteśmy przez nich rozumiani, a taki jest w końcu najważniejszy cel pisarstwa.

Niestety, istnieje także i druga niebezpieczna skrajność, w którą popadają początkujący autorzy, a jest to megalomania. Błędem popełnianym przez owładniętych nią autorów jest nieustanne porównywanie siebie do wielkich pisarzy. Wydawałoby się to logiczne, ponieważ zwykle potrzeba pisania wynika z zamiłowania do czytania. Nie ma też nic złego w stawianiu sobie wzniosłych celów, jednak początkujący pisarze często nie uświadamiają sobie, że swoje pierwsze teksty porównują do dojrzałych utworów znanych autorów. Efektem może być jedynie kopiowanie stylu podziwianych pisarzy. Pamiętasz wiecznie współzawodniczącego z Mozartem Antonio Salieriego z filmu Formana *Amadeusz*? Z pewnością kompozytor ów byłby znacznie szczęśliwszy, gdyby skupiał się na własnej twórczości, zamiast ciągle porównywać się do geniusza. Trzeba od początku postawić sprawę jasno: być może nigdy nie osiągniesz tak wielkiego sukcesu literackiego jak Dostojewski, Hemingway czy Orwell, ale to nie znaczy, że pisanie nie będzie sprawiać satysfakcji Tobie, a także dostarczać przyjemności Twoim czytelnikom.

Niezależnie od tego, do której grupy Ci bliżej, pierwsza rzecz, jaką musisz zrobić, to uwolnić się od roli biernego czytelnika, gdyż jest ona cechą wspólną obu przedstawionych przeze mnie postaw. Musisz uwierzyć w to, że choć na tym świecie pojawiło się już tylu wspaniałych pisarzy, jest w nim miejsce także i dla Ciebie i na to, co masz do powiedzenia. Z drugiej strony, musisz zrozumieć także, że świat literatury jest siecią powiązanych ze sobą tekstów, w którym nie sposób już stworzyć czegoś stuprocentowo oryginalnego. Próbując stworzyć własny utwór literacki, chcąc nie chcąc, będziesz nawiązywał do innych tekstów.

Mimo to Twoim głównym celem powinno być wypracowanie własnego pisarskiego głosu. W tym poszukiwaniu będziesz z pewnością przechodził na własnej skórze doświadczenia całej historii literatury, próbując różnych stylów, gatunków, konwencji. Nie możesz przy tym jednak zapomnieć, że choć czerpanie z literackich inspiracji jest dobrym początkiem, to celem ostatecznym każdego pisarza jest przemawianie do czytelnika własnym głosem.

Oto kilka ćwiczeń, które mogą być pomocne na początku pisarskiej drogi, kiedy to trudno odróżnić własne pisarskie „ja” od głosu ukochanych autorów.

Wielkie nurty literackie

Wybierz dowolny temat ze znanego literackiego nurtu (np. ekspresjonizm) i stwórz na jego podstawie nowy tekst.

Gatunek literacki

Wybierz dowolny gatunek literacki (np. satyrę albo fraszkę itp.), zapoznaj się z obowiązującymi w nim zasadami i napisz zgodnie z nimi własny tekst.

Motyw literacki

Wybierz dowolny motyw literacki (np. podróż albo megalomania itp.) i zbuduj wokół niego własny tekst.

Leksykon symboli

Wybierz dowolny symbol ze *Słownika symboli*, niech stanie się on tematem Twojego tekstu.

Ulubiony bohater

Napisz tekst z udziałem swojego ulubionego bohatera.

Mitologia

Napisz własną zbeletryzowaną wersję wybranego starożytnego mitu.

Drugi tom

Napisz pierwszy rozdział drugiego tomu swojej ulubionej powieści (oczywiście, o ile takowy nie istnieje).

Uczmy się od mistrzów

Taka sekcja będzie wieńczyła większość rozdziałów w tej książce. Fragmenty utworów znanych pisarzy — mistrzów — pomogą Ci zrozumieć opisane tu zasady kreatywnego pisania. Pierwszy fragment pochodzi z powieści *Martin Eden* Jacka Londona. Oto w jaki sposób tytułowy bohater próbował osiągnąć równowagę pomiędzy czytaniem a pisaniem utworów literackich:

Z wyjątkiem odwiedzin u Ruth i czasami krótkich pogawędek z siostrą Gertrudą, Martin prowadził życie pustelnicze, wykonując codziennie pracę, na którą pracownik przeciętny potrzebowałby co najmniej trzech dni. Spał skąpe pięć godzin i tylko żelazny organizm trzymać się mógł nieźle, pracując systematycznie po dziewiętnaście godzin na dobę. Nie przepadała ani jedna chwila. Goląc się, ubierając lub czesząc, Martin wbijał sobie na pamięć potrzebne wyrazy. Do lustra bowiem poprzyklejał spisy trudniejszych słów i określeń; spisy takie figurowały również na ścianie ponad kuchenką, żeby mogły być odczytywane podczas gotowania lub zmywania naczyń. (...) Kartki takie nosił również w kieszeni, żeby przeglądać je na ulicy, w piekarni lub jatce.

Poszedł nawet dalej: czytając utwory autorów znanych i uznanych, Martin notował osiągnięte przez nich rezultaty oraz studiował drogi, jakimi szli do ich osiągnięcia: sposoby ekspozycji i struktury, różnorodność stylów i kątów widzenia, i wreszcie nawet rozmaite sztuczki literackie.

Robił notatki, chociaż nie miał bynajmniej zamiaru naśladować. Po prostu szukał zasad, sformułowań, syntezy. Notował przykłady bardziej wyszukanej i charakterystycznej odrębności literackiej, aż przestudiowawszy ją u wielu autorów, wydedukować potrafił pojęcie indywidualności stylu w ogóle. Przygotowany w ten sposób, mógł już podpatrywać i formułować własną nieświadomą indywidualność literacką, ważyć, mierzyć, oceniać jej odrębność. Chciał znać tajniki kunsztu. Potem już mógł próbować sam.

Nie umiał pracować na pół świadomie. Nie umiał pisać na oślep, po ciemku, nie wiedząc, co właściwie czyni, ufając tylko przypadkowi i dobrej gwieździe; nie był też dość cierpliwy, żeby czekać spokojnie na uśmiech losu. Przed rozpoczęciem pisania miał każdy utwór, zamierzony jako poemat lub nowelę, gotowy w myśli wraz ze szczegółowo obmyślnym zakończeniem, świadomie opanowanymi sposobami wykonania.

W przeciwnym razie wysiłek pisania uważałby Martin za daremny. Niemniej, wysoko cenił znajdowane nieraz w przypadkowym objawieniu skarby wyrazów i zdań, co wykwiwały w myśli niespodziewanie, dając głębokie

a niezastąpione wrażenie i służąc potem jako najistotniejszy sprawdzian piękna. Przed przejawami natchnienia chylił głowę z czcią, rozumiejąc, iż sięgały ponad świadomą zdolność twórczą człowieka. Tak jest. Niezależnie od badania istoty piękna, szukania jego zasad i możliwości wcielania — Martin nie zapomniał nigdy o istnieniu głęboko ukrytej tajemnicy poezji, tajemnicy, do której dotrzeć nie sposób, i nie dotarł jeszcze nikt spośród żyjących. Wiedział doskonale, choćby ze Spencera — że człowiek nie może nigdy osiągnąć absolutnego poznania oraz że tajemnica piękna nie mniej jest głęboka niż tajemnica życia. Więcej jeszcze: iż najskrytsze włókna piękna i życia przeplecione są wzajemnie po stokroć i że on sam, nędzny Martin Eden, nie jest niczym innym jak tylko częstką olbrzymiego chaosu, utkanego z promieni słonecznych, gwiazdnego pyłu i niezrozumiałego cudu.

Jack London, *Martin Eden*, tłum. Z. Glinka, MEA, 2000.

Trening wyobraźni

Jaką mam wyobraźnię?”. Takie pytanie zadaje sobie wielu początkujących autorów. Chodzi o to, by upewnić się, czy wyobraźnia ta jest dość bogata, by sprostać wyzwaniom pisarskiego zawodu. Wyobraźnię trzeba nieustannie podsycać, nie pozwolić jej pozostać w uśpieniu. W tym rozdziale znajdziesz kilka klasycznych metod pisarskich, a także zabawy pisarskie, które potraktować można jako trening wyobraźni.

Metody pisarskie

Pisanie w transie

Rozluźnij się, zamknij oczy, włącz dyktafon i nagraj wszystkie myśli, jakie przychodzą Ci w danej chwili do głowy. Nie przejmuj się tym, że zdania są niepełne, a spostrzeżenia niezbyt przemyślane, to przecież tylko strumień Twoich myśli. A teraz przesłuchaj nagrania i zapisz to, co powiedziałeś.

Możesz wykonać to zdanie bez dyktafonu — zapisuj wszystko, co przychodzi Ci do głowy.

Pisanie automatyczne

Jak sugeruje nazwa, stosując tę metodę, zapisujemy wszystko, co przychodzi nam w danej chwili do głowy. Zapominamy na chwilę o gramatyce i stylistyce, staramy się za wszelką cenę uchwycić bieg naszych myśli.

Tę metodę upodobali sobie surrealiści. Breton w *Maniście surrealistycznym* pisał, iż z obrazami surrealistycznymi dzieje się to samo, co z obrazami wytwarzanymi przez opium — człowiek ich nie przywołuje, ale „same się nasuwają spontanicznie, narzucają się przemocą”. A jakie są efekty automatycznego pisania w wydaniu surrealistów? Oto kilka przykładów:

W potoku płynie piosenka.

Dzień się rozwinął jak biały obrus.

Świat powraca do worka.

Na moście kołysze się rosa o główce kocicy.

Jak widać, pisanie automatyczne pozwala swobodnie poddawać się strumieniowi myśli i władzy wyobraźni. To nie tylko sposób na „rozpisanie się”, ale i poznanie samego siebie — można je potraktować jako formę terapii. Jest to także dobra metoda na przezwyciężanie pisarskich blokad (więcej na ten temat w rozdziale „Jak pokonać pisarskie blokady”).

A teraz kolej na Ciebie. Na kartce papieru napisz wszystko, co Ci przychodzi w danej chwili na myśl. Nawet jeśli zdania, które powstaną, nie będą przypominały tych surrealistycznych, to i tak z pewnością przekonasz się, że z tych nic nie znaczących bazgrołów wyłania się wiele ciekawych myśli.

Dobra rada: W przypadku pisania automatycznego lepiej sprawdza się kartka papieru niż edytor tekstu. Teksty pisane na klawiaturze od razu wyglądają bardzo profesjonalnie. Ekran komputera może nieco onieśmielać przed tworzeniem chaotycznego tekstu. Lepiej posłużyć się długopisem, a najlepiej jeszcze mniej „zobowiązującym” ołówkiem.

Wolne skojarzenia

Metoda ta przypomina pisanie automatyczne, z tym, że służy głównie do celów **terapeutycznych**. Polega na zapisywaniu wszystkiego, co w danej chwili przychodzi nam do głowy na temat naszego życia.

Zapisz wszystko, co przychodzi Ci w danej chwili do głowy na temat Twojego życia. Pisz tak szybko, jak tylko potrafisz dotrzymać kroku swoim myślom. Jeśli codziennie będziesz robił takie ćwiczenie przez pół godziny, wkrótce zaczniesz sam siebie lepiej rozumieć. W ten sposób możesz odkryć w swej przeszłości przeżycia, z których być może wynikają Twoje obecne problemy. Z drugiej jednak strony nadmierne skupianie się na własnych przeżyciach może doprowadzić w skrajnych przypadkach do narodzin uczuć narcystycznych bądź też wręcz przeciwnie — depresji. W pierwszym przypadku należy zaprzestać na dłuższy czas stosowania tej metody, w drugim zaś — przypomnieć sobie i opisać szczęśliwe wydarzenia, które przyczyniły się do spełnienia Twoich marzeń.

Sterowane skojarzenia

Tę metodę opisała Gabriele Rico w swej książce *Writing the Natural Way*, jej szczegółowy opis można też znaleźć na stronie internetowej autorki: <http://www.gabrielericom.com>.

Punktem wyjścia dla tej metody jest konstatacja, że nasze myśli nie układają się w ciągi gładkich zdań, lecz są nieskończonymi łańcuchami skojarzeń. Nie dzielimy swoich myśli na akapity, a ich łańcuch przebiega zupełnie obojętnie wobec zasad gramatyki i stylistyki. Zapisując swoje myśli w formie zdań, często gubimy część obrazów, skojarzeń, ponieważ skupiamy się na tym, by przybrały spójną formę. Dlatego, aby uchwycić je w locie, najlepiej rozpisać je w formie przestrzennej za pomocą słów kluczowych.

Poniżej znajduje się przykład schematu sterowanych skojarzeń, zainspirowanych angielskim słowem *turn* (rysunek 1):

Dziennik snów

Prowadź dziennik swoich snów, jak to czynił np. Rilke. Z najciekawszych snów spróbuj ułożyć baśń.

Zabawy pisarskie

Zaczarowany ogród

Wyobraź sobie zaczarowany ogród i opisz go. Możesz posłużyć się poniższym zdjęciem (rysunek 2).

Rysunek 2. Zaczarowany ogród

Opowieść rodzinna

Opisz życie swojego przodka (przodków) sprzed co najmniej pięćdziesięciu lat. Jeśli nie znasz rodzinnej historii, możesz posłużyć się poniższym zdjęciem jako źródłem inspiracji (rysunek 3):

Rysunek 3. Opowieść rodzinna

Zwierzę

Wyobraź sobie, że jesteś zagrożonym wymarciem zwierzęciem i opisz swoje życie.

Poprzednie wcielenie

Wyobraź sobie, że już kiedyś żyłeś. Opisz swoje wcześniejsze życie.

Inna płeć

Wyobraź sobie, że jesteś innej płci i z tej perspektywy opisz np. pierwszy pocałunek.

Magiczny pierścień

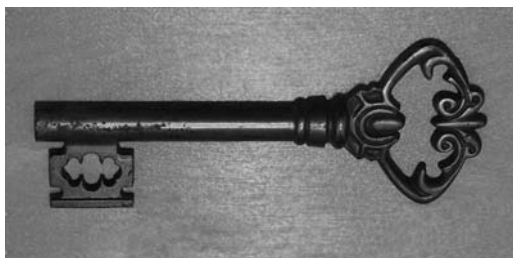
Włóż na rękę pierścień (albo przyjrzyj się poniższemu zdjęciu pierścienia; rysunek 4). Wyobraź sobie, że ten pierścień ma magiczną moc, i pomyśl, czego sobie życzysz, a następnie opisz to.

Rysunek 4. Magiczny pierścień

Klucz do magicznych drzwi

Weź do ręki klucz (albo przyjrzyj się poniższemu zdjęciu; rysunek 5). Wyobraź sobie, że otwierasz nim magiczne drzwi. Napisz, co za nimi zobaczyłeś.

Rysunek 5. Klucz do magicznych drzwi

Napój miłosny

Wyobraź sobie, że wypieś napój miłosny. Opisz, co się dalej stało.

Czapka niewidka

Możesz stać się niewidzialny. Opisz, co wtedy czujesz, widzisz, słyszysz.

Wehikuł czasu

Wyobraź sobie, że masz możliwość odbycia podróży wehikułem czasu. Do której epoki się wybierzesz? Opisz swoje przygody.

Cudowna tabletką

Wyobraź sobie, że zażyłeś tabletkę, po której masz możliwość czytania w ludzkich myślach. Opisz swoje spostrzeżenia.

Ostatni człowiek na ziemi

Wyobraź sobie, że jesteś ostatnim człowiekiem na ziemi. Napisz, jak wygląda Twoje życie.

Geniusz to wynik 1% natchnienia i 99% wypocenia.

Thomas Alva Edison

Napisać powieść jest łatwo. Jednak napisać dobrą powieść – to już zupełnie inna sprawa. Jeśli pragniesz, by Twoje dzieła nareszcie opuściły szufladę biurka lub katalog o nazwie „prywatne, nie czytać”, musisz się do tego odpowiednio przygotować. Sam talent, nawet doprawiony twórczą wena, niestety nie wystarczy. Warunkiem niezłego pisarstwa jest doskonałe opanowanie rzemiosła, na które składa się znajomość mechanizmów rządzących światem dzieła literackiego oraz twórcze posługiwanie się językiem.

Z pewnością nie dziwi Cię fakt, że aktorzy, tancerze, graficy doskonałą swoje umiejętności w szkołach i na warsztatach artystycznych. Czemu więc nie kształcić talentów pisarskich? **Kreatywne pisanie** jest dziedziną niezwykle popularną w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej. „A co z natchnieniem?” – pomyślisz. Otóż o ile można wyobrazić sobie wiersz powstały pod wpływem nagłej iluminacji, to 500-stronicowa powieść musi być owocem systematycznej pracy.

Nim zaczniesz pisać swoją najlepszą książkę, zapoznaj się ze wskazówkami zawartymi w tym poradniku. Nauczysz się **konstruować wiarygodnych bohaterów**, **tworzyć wciągające fabuły**, **pisać wartkie dialogi i posługiwać się językiem zmysłów**. Dowiesz się także, jak **wydać i promować Twoje dzieło**. Odkryjesz, że pisarstwo nie polega na ciągłym zmaganiu się z Muzą. Liczne ćwiczenia z kreatywnego pisania mogą stać się pretekstem do dobrej zabawy, a nawet terapii. A zatem – pisarze do piór!

Joanna Wrycza-Bekier – doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, absolwentka filologii polskiej i filologii germańskiej Uniwersytetu Gdańskiego, autorka dwóch książek: „Galaktyka języka Internetu” (Novae Res, 2008) oraz „Webwriting. Profesjonalne tworzenie tekstów dla Internetu” (Helion-Onepress, 2010), a także licznych artykułów naukowych poświęconych zagadnieniom internetowego słowa pisanego. Książka „Webwriting. Profesjonalne tworzenie tekstów dla Internetu” uzyskała status bestsellera. Prowadzi bloga <http://poradnikpisanie.wordpress.com>

Nr katalogowy: 5851

Księgarnia internetowa:
<http://editio.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

 editio

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://editio.pl/promocje>
- Książki najchętniej czytane:
- <http://editio.pl/bestsellery>
- Zamów informacje o nowościach:
- <http://editio.pl/nawosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: editio@editio.pl
<http://editio.pl>

Cena 32,90 zł

ISBN 978-83-246-3024-0

9 788324 630240